

HIDDEN DIMENSIONS

PROJEKT ZÁRÓKONFERENCIA

"nem vagyunk a köztudatban"

Az inklúzió rejtett dimenziói az
ifjúsági szektorban

Hidden Dimensions kutatás – Az inklúzió rejtett dimenziói az ifjúsági szektorban

Szentpétery-Nagy Melinda

Együttható Egyesület

Mi az ifjúsági munka?

Ifjúságkutatás

Európai szinten az ifjúsági ügyek gyakorlatban megvalósuló területe pl. a fiatalokat érintő kutatási tevékenységek, ifjúságpolitikai megoldások, a fiatalok minden napjait érintő kérdések.

Az ifjúsági munka ezen értelmezése szerint a formális oktatási rendszer keretein belül is megvalósulhat, ha az adott tevékenységben való részvétel önkéntes, és olyan nem formális módszerekre épül, amelyek hozzájárulnak a fiatalok személyes fejlődéséhez és társadalmi részvételéhez (Nagy, 2016).

Magyarországon az ifjúsági munka **a szociális munkából és a szociálpedagógiából fakad**. A szociálpedagógiai tevékenység, amely alulról felfelé építkező fejlődés eredménye, és alapvetően kialakulása **kezdetétől a társadalom hátrányos helyzetű rétegeit is felkarolta**. A szociálpedagógiai az ifjúsági munka alapjának tekinthető, de a szociális munka szelleme hatja át.

A pedagógiai hierarchia, és a kliens és a szakember közötti partnerség egyszerre határozza meg annak jellegét. Ehhez kapcsolódik az iskolán kívüli közösségi élet – művelődési házak, cserkészet, úttörők, klubélet –, amely francia animációs technikákat is hordoz magában (Nagy, 2016).

Milyen tevékenységek tartoznak eredetileg az ifjúsági munka körébe?

Fiatalok aktivizálása: független döntéshozatal, önkéntesség, aktív állampolgárság

A tanulási lehetőségek biztosítása különböző módszerekkel (tapasztalatalapú tanulás) az integráció érdekében.

A társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatások nyújtása: pályaorientáció, tájékoztatás stb.

A fiatalok, különösen a hátrányos helyzetű vagy hátrányos háttérű fiatalok támogatása különböző módszerekkel.

Közvetítés a társadalom különböző csoportjai között a fiatalok érdekében.

Milyen ifjúsági szolgáltatásokban részesülnek a fogyatékossgal élő fiatalok?

Kutatási kérdések:

Mennyire inkluzív, hozzáférhető az ifjúsági munka?

Milyen okokra vezethető vissza az ifjúsági programokból való kirekesztődés?

Milyen tudások, attitűdök, erőforrások hiányoznak a hozzáférhető szolgáltatások biztosításához?

Hipotézisek:

1. Feltételezzük, hogy az ifjúságsegítők nincsenek felkészülve a fogyatékossgal élő fiatalok E+ projektekbe való bevonására, mivel a mindennapi ifjúsági szolgáltatásaik nem hozzáférhetőek a fogyatékos fiatalok számára.
2. Feltételezzük, hogy az ifjúsági szervezeteknek nincsenek meg az erőforrások a hozzáférhetőség biztosításához, ezért a fogyatékossgal élő fiatalok nem vesznek részt a szolgáltatásaikban.
3. Feltételezzük, hogy a komplex támogatási szükségletű fiatalokkal kapcsolatos tapasztalatok és ismeretek hiánya negatívan hat a válaszadók attitűdjére, ami összefügg azzal, hogy a fogyatékossgal élő fiatalok alacsony számban vesznek részt az E+ projektekben.

Miért vegyes módszerű a kutatás? Milyen módszereket használtunk?

A speciális szükségletű fiatalok bevonásával kapcsolatos adatok: „2018-ban összesen 55 fő speciális igényű fiatal vett részt E+ programokban a mobility toolban rögzítettek szerint, amelyet a TKA munkatársa szolgáltatott számunkra” – idézet a pályázatunkból.

1. A fentebbi adatok és korábbi projektjeink tapasztalatai alapján úgy véltük, **hogy nehéz megszólítani az ifjúsági szervezeteket**, és alacsony lesz a hajlandóság a részvételre.
2. Egy viszonylag **kislétszámú „közösséget”** takar, ha olyan szervezeteket vizsgálunk, akik nemzetközi ifjúsági munkával is foglalkoznak.
3. Jobban, mélyebben megérthetjük, hogy mi van a felszín alatt.

Módszerek: **Kérdőív – Fókuszcsoport- Egyéni interjú- Dokumentumelemzés**

Hogyan kerestünk?

2017-2020 között nyertes pályázóknak küldtünk ki kérdőívet. – Erasmus+ ifjúság listái alapján

200 szervezetet kerestünk fel e-mailben és telefonon, 72 kitöltés érkezett.

Az online interjúkban, és fókuszcsoportokban 18 fő vett részt, akik 11 ifjúsági szervezetet képviseltek, és 6 egyéb civil szervezetet.

Dokumentum elemzés:

Annak a 17 szervezetnek a felületei, dokumentumai kerültek elemzésre, akik részt vettek a fókuszcsoportos, interjú vizsgálatokban.

A 2017-2021 közötti – tehát itt már nem három, hanem négy teljes év - Erasmus+ ifjúság eredménylistái (37 db), közhasznúsági jelentések (34 db), és az Erasmus+ project results platform kimutatásai kerültek feldolgozásra.

Mit találtunk?

Kik foglalkoznak ifjúsági munkával?

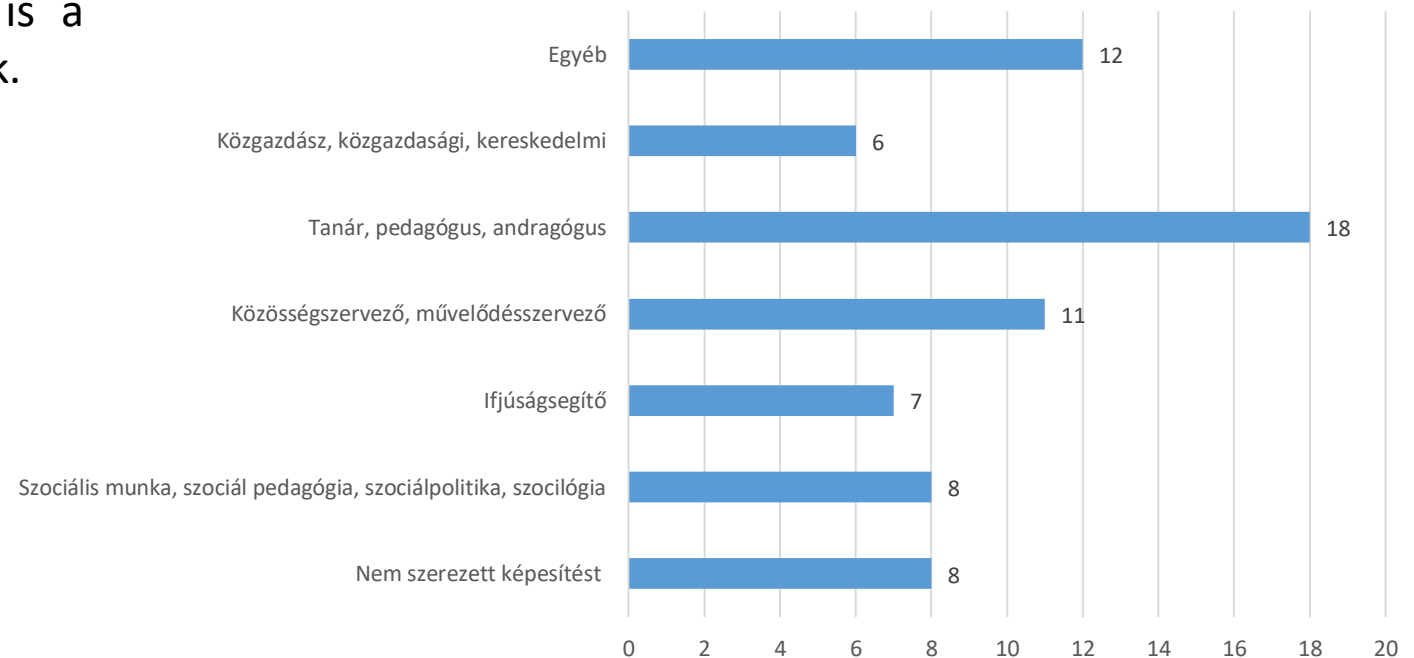
A kérdőív kitöltők többségében pedagógus végzettségűek. Az interjúalanyok esetében is a pedagógus végzettségű személyek dominálnak.

Eltérő szakmák, eltérő kompetenciák, eltérő viszonyulások.

A kérdőívet kitöltők 70% nő, 45%-uk 45 évnél idősebb. Az interjúkban, fókuszcsoportokban a férfiak vannak többségben, 11 férfi és 7 nő, átlag életkoruk 38,8 év. A férfiak idősebbek általában.

Milyen képesítést, szakmát szerzett?

Mit találtunk? Helytelen fogalom használat-instant diagnózis

Kutatásunkban a kitöltők 57,4%-a tanulmányai során nem szerzett fogyatékoságokkal kapcsolatosan ismereteket, és ugyan ennyi az aránya azoknak, akiknek nincs egyáltalán munkatapasztalata fogyatékos személyekkel. A válaszadók többsége (69%) informális kapcsolataiból ismer fogyatékos személyt, kevesen (22,5%) vannak azok, akiknek családjában van fogyatékossgal élő ember.

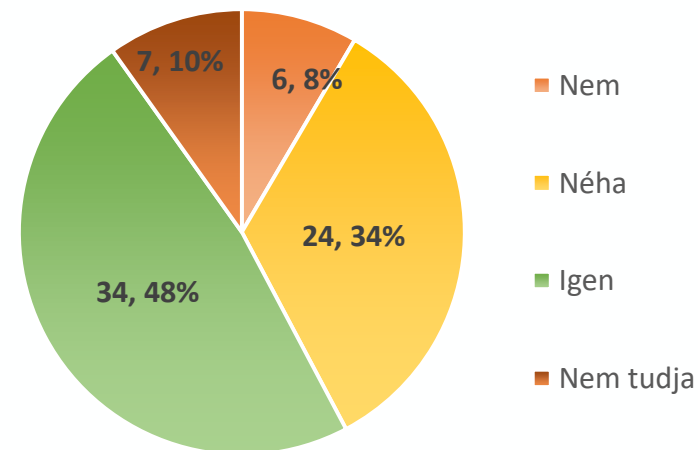
Helytelen fogalom használat „fogyatékkal élő”:

A **fogyatéék** „a katonai szótárban szereplő fogalom, és azt a mértékegységet jelöli, amivel a háborús helyzetben elszenvedett veszteséget, fogyatkozást mérik.

Másfelől – az érdekvédelmi szervezetek körében elterjedt mondás szerint – a „fogyatéék”-ról más, negatív tartalmú, „ék”-re végződő kifejezésekre asszociálhatunk úgy, mint köpedék, hányadék, söpredék.”(Horváth, 2013, o. 173)

Meg tudja-e állapítani valakiről maximum 10 perc beszélgetés alatt, hogy fogyatékossgal élő személy-e?

Mit találtunk?

Az interjúkban is ezt a két csoportot említik integrálhatatlannak, és ifjúsági programba bevonhatatlannak.

Megítélése szerint a fiatalokat milyen típusú fogyatékoságok érinthetik a leginkább?

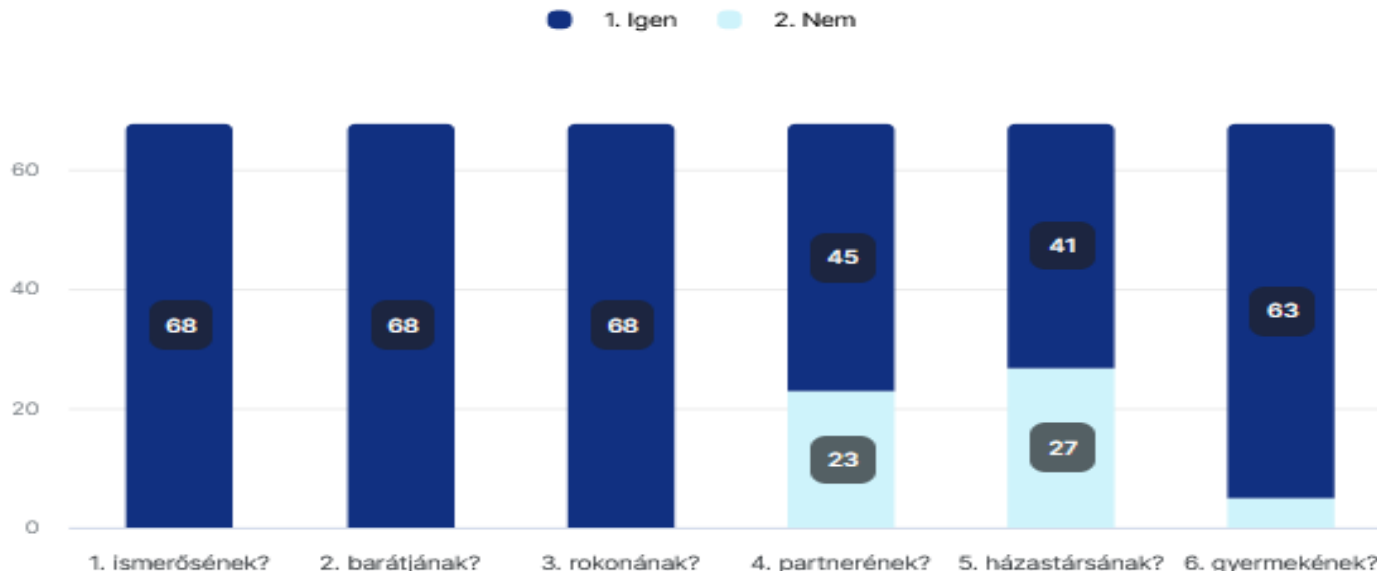
VÁLASZ	VÁLASZOK	ARÁNY
6. Pszichoszociális fogyatékoság	40	58.8%
1. Értelmi fogyatékoság	31	45.6%
5. Autizmus spektrum zavar	28	41.2%
2. Mozgáskorlátozottság	26	38.2%
3. Beszéd fogyatékoság	21	30.9%
4. Látás-, hallás fogyatékoság	15	22.1%
88. Nem tudom	9	13.2%

Mit találtunk?

Mann-whitney próbákkal az anyagi megbecsültségről való vélemény és index között találtunk gyenge szignifikáns kapcsolatot (Asymp. Sig. 2-tailed $p < 0,031$), amely alapján úgy tűnik, hogy nagyobb a távolságtartás azok részéről, akik alacsonynak vélik jövedelmüket.

Elfogadna-e fogyatékosággal élő személyt..

33. Elfogadna-e fogyatékosággal élő személyt....							
		ismerősenek	barátjának	rokonának	partnerének	házastársának	gyerekének
N	Valid	71	71	71	71	71	71
	Missing	0	0	0	0	0	0
Mean		1,00	1,00	1,00	0,66	0,61	0,93
Mode		1	1	1	1	1	1
Std. Deviation		0,000	0,000	0,000	0,476	0,492	0,258

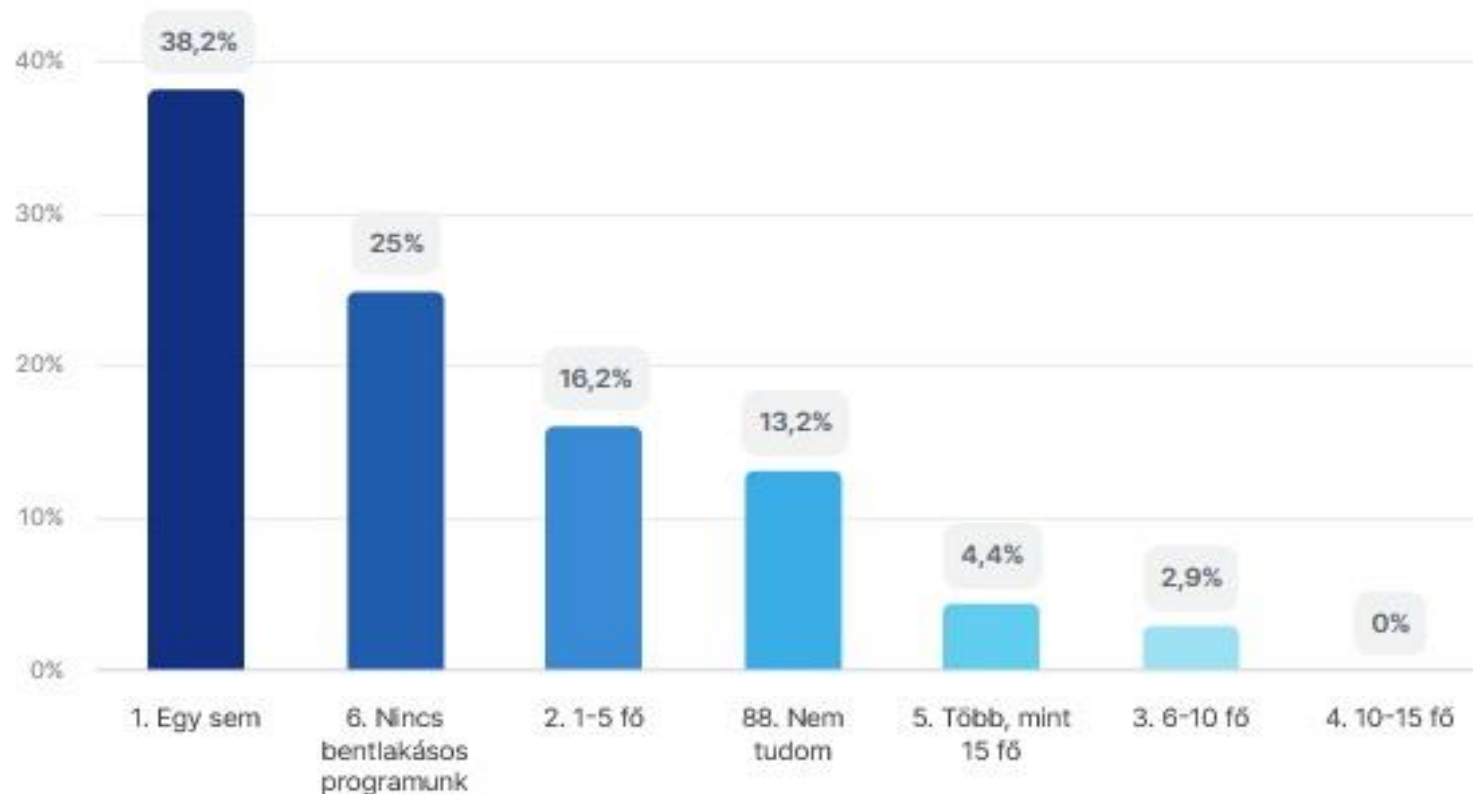
Mit találtunk?

Az elmúlt 2 hétben hány fogyatékossgal élő fiatal vette igénybe napi (klasszikus) ifjúsági szolgáltatásait?

Mit találtunk?

Az elmúlt 5 évben hány fogyatékossgal élő személy vett részt bentlakásos Erasmus + programjaikban?

Mit találtunk?

A válaszadók többsége úgy gondolta, hogy *fogyatékoságspecifikus ismeretekkel rendelkező ifjúságsegítő szakember* tudna a leginkább együtt dolgozni egy fogyatékos fiatalal és ***legkevésbé gondolták kompetensnek a tapasztalati szakértőket.***

Azok a válaszadók, akik elutasítóbbak a fogyatékosággal élő személyekkel szemben inkább hisznek abban, hogy a fogyatékosággal élő fiataloknak eltérnek a szociális szükségletei, és másként kell kezelni őket, mint a nem fogyatékos fiatalokat.

Akik az integrációt nem kívánatosnak tartják, inkább egyet értenek azzal az állítással is, hogy a fogyatékos fiatalokat eltérően kell kezelni; mivel eltérőek a többi embertől; ezért úgy vélik, hogy képességeik is jobban fejlődnek fogyatékos társaik között.

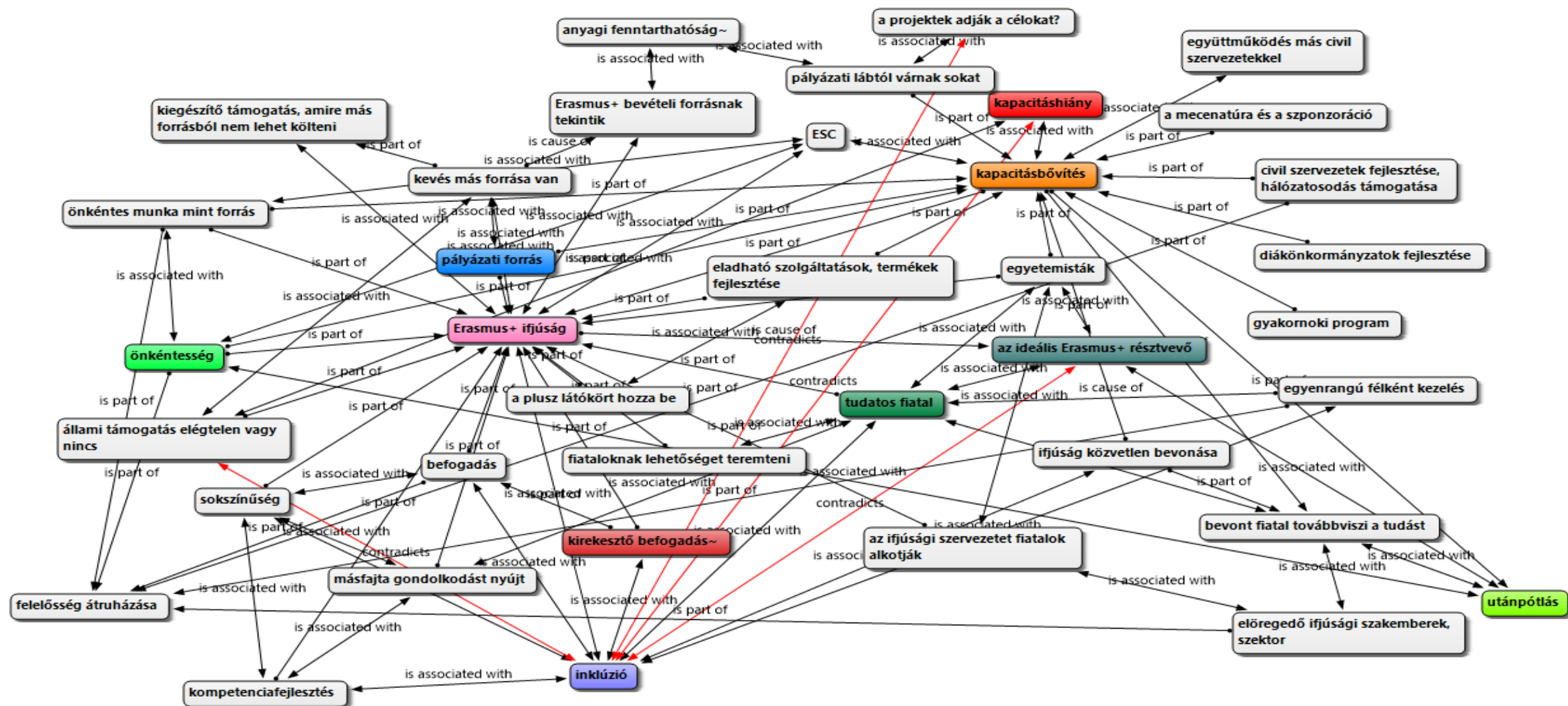

Mit találtunk?

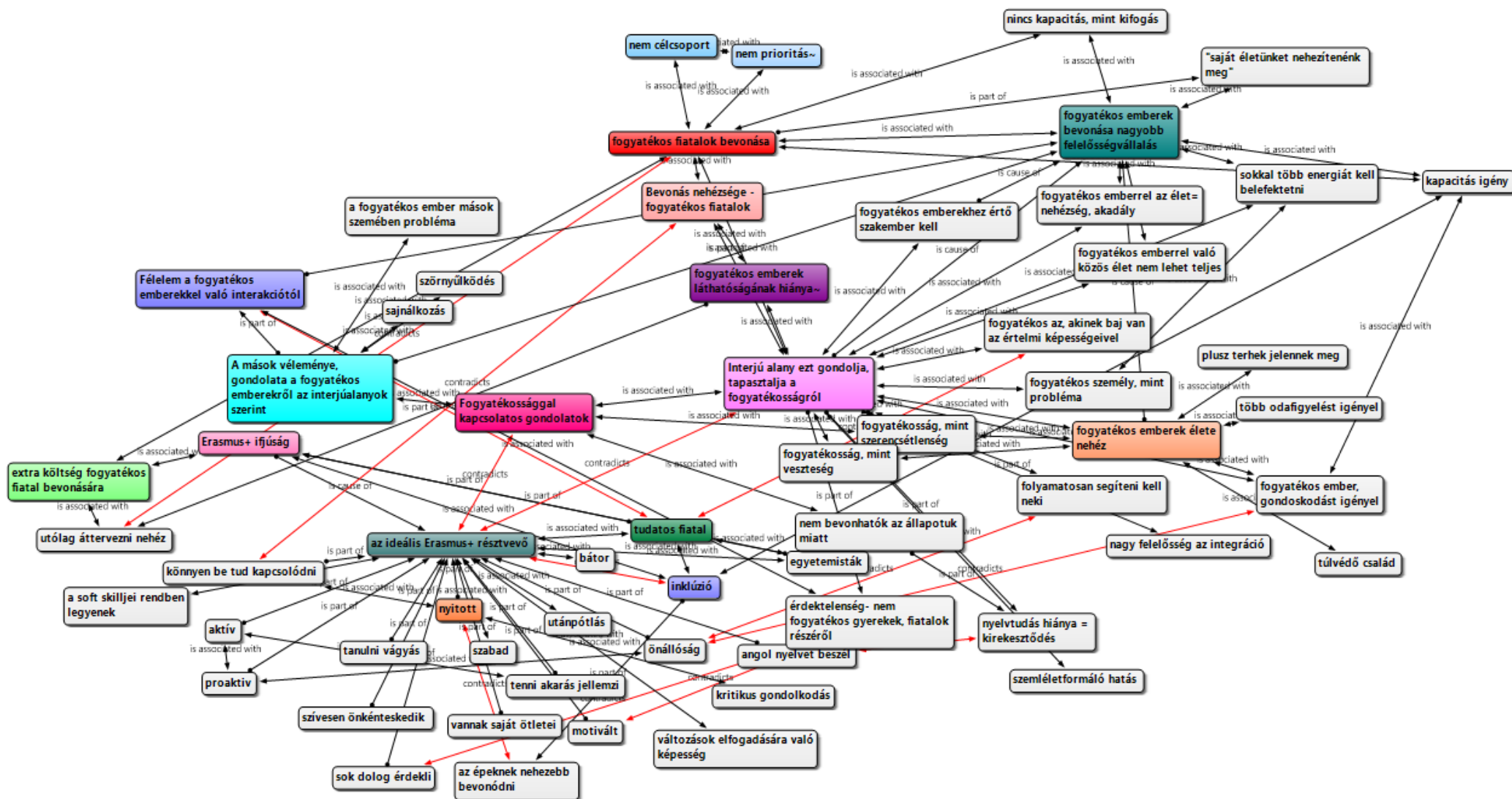
S.sz.	Benyújtott pályázatok száma	Nyertes pályázatok száma	Nyerési arány	Erasmus+ összes elnyert támogatás (Euró)	Állami támogatás	Önkormányzati támogatásban részesül	Vannak-e be Erasmus+ projektbe fogyatékos sággal élő fiatalokat az interjúalan y szerint?	Erasmus+ Project Results Platform/fo gyatékos ággal élő fiatalok bevonása	Fogyatékos sággal élő fiatalok inklúziója E+ projektek
15	40	22	55%	824208	nem	nem	nem	nem	0
9	18	4	22%	268555	nem	igen	nem	nem	0
13	20	13	65%	266644	nem	igen	nem	nem	0
6	12	9	75%	264406	nem	nem	nem	nem	0
16	20	10	50%	212191	nem	nem	nem	nem	0
18	12	5	42%	207503	nem	nem	igen	nem	0
3	1	1	100%	159860	igen	nem	igen	igen	stratégiai 1 db
5	14	6	43%	95883	nem	nem	igen	igen	ifjúsági csere 1 db
17	18	4	22%	67782	nem	nem	nem	igen	ifjúsági csere 1 db
1	7	2	29%	57277	igen	nem	nem	nem	0
10	7	2	29%	47196	nem	nem	igen	igen	tréning 1 db
8	4	2	50%	43066	igen	nem	nem	nem	0
11	7	6	86%	39448	nem	igen	igen	nem	0
4	2	2	100%	33751	igen	igen	igen	igen	önkéntes fogadás 2 db
14	1	1	100%	18060	nem	nem	nem	nem	0
7	2	1	50%	16980	nem	nem	nem	nem	0
2	5	1	20%	9918	nem	nem	nem	nem	0

Mit találtunk?

Mit találtunk?

Mit találtunk?

A fogyatékossgal élő fiatalok ifjúsági programokba történő bevonásának hiánya csak komplex jelenséggént értelmezhető. Alapvetően nyolc egymáshoz szorosan kapcsolódó ok befolyásolja:

1. anyagi nehézségek, és kapacitás hiány
2. a résztvevő fiatalok felé támasztott magas követelmények
3. az Erasmus+ ifjúság programból eredő strukturális problémák, és a lehetőségek pontos ismeretének hiánya
4. inklúzió melletti elköteleződés hiánya
5. akadálymentesség hiánya
6. képzettség, ismeretek hiánya sajátos nevelési igénnyel, fogyatékossgal kapcsolatban
7. negatív attitűdök, nézetek
8. komplex támogatási szükségletű fiatalok láthatóságának hiánya

Ezek együttesen eredményezik azt, hogy a komplex támogatási szükségletű fiatalok heterogén csoportjáról alapvetően azt feltételezi az interjúalanyok többsége, hogy olyan kapacitás igényük van, aminek a szervezetük nem tud megfelelni.

Mit találtunk?

„ez a prekonceptió a kapacitásról is szerintem valahonnan számomra innen fakadt, hogy nekem is vannak ismerőseim vagy akár családtagjaim, ha nem is a szűk családi körben, de hogy akik tényleg valamilyen speciális igénnyel rendelkeznek, és azt látod, hogy akár a szülők vagy az egy szülő mennyire többletenergiát kell beleadjon abba, hogy ki tudja elégíteni azokat az igényeket, amire szüksége van a gyerekének. És hogy nekem például innen következik, ami nem biztos, hogy helyes következtetés, de az, hogy ha egy körben fogadunk speciális igényű fiatalokat, akkor sokkal több energiát kell belefektetni, illetve sokkal jobban kell ráfigyelni, mint a többi résztvevőre. „(29 éves, férfi)

Amikor a fogyatékosságot veszteségnek, tehernek, extra igénynek tekintik, akkor egyrészt általánosítanak, másrészt egy medikális szemléletű megközelítést képviselnek. A probléma az egyénben és a képességeiben, illetve képtelenségében van. Ez a szemlélet alapvetően hátráltatja az inklúziót, mivel általában abból indul ki, hogy a személy képességein kell javítani, gyógyítani kell, gyógyító szakemberre van szükség.

„tehát hogy azért tényleg **nem egy ilyen rakétatudomány** ez, csak hogy valóban megfelelő alapvető ismeretek kellenek hozzá, de hogy ezekhez nem nehéz hozzájutni.” - 35 éves, férfi, fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetétől

Köszönöm a figyelmet!

Felhasznált irodalom:

Horváth, P. (2013). A fogyatékkal élők. Fogyatékoságügyi alapismeretek Helyi Esélyegyenlőségi Programok készítéséhez. In A. Varga (Szerk.), *Esélyegyenlőség a mai Magyarországon*. Pécsi Tudományegyetem.

Nagy, Á. (2016). Az ifjúsági munka három tradíciója és magyarországi értelmezése. In T. Elek (Szerk.), *25 év. Jelentés az ifjúságügyről*. (o. 115–131). Budapest: Iuvenis – Ifjúságszakmai Műhely, Ifjúságszakmai Együttműködési Tanácskozás.

